

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2020 / SEURANTA 30.6.2020 OVK 2

Toimiala: Sivistystoimiala

Palvelualue: Varhaiskasvatus

Sopimuksen tarkoitus:

Tällä operatiivisella sopimuksella varhaiskasvatuksen palvelualuejohtaja sopii kasvatusta- ja opetuslautakunnan ja kaupunginhallituksen välisen strategisen sopimuksen asettamien tavoitteiden mukaisesta palvelutoiminnan laajuudesta ja resursseista sekä toimista palvelutuotannon kehittämiseksi. Operatiivinen sopimus sisältää palvelualueen keskeiset toiminnalliset tavoitteet ja tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Palvelualue järjestää suomenkielistä varhaiskasvatusta sekä kunnallisissa päiväkodeissa että perhepäivähoidossa ja palvelusetelillä sekä yksityisen hoidon tuella ja sen kuntalisällä varhaiskasvatusta yksityisissä päiväkodeissa ja ryhmä- ja perhepäivähoidossa. Lisäksi palvelualue järjestää avointa varhaiskasvatusta. Avoimessa varhaiskasvatuksessa toimii leikkipuistoja eri puolilla kaupunkia, alle kouluikäisille suunnattuja kerhoja sekä perhekerhoja, joista osa on tuotettu yhteistyössä seurakuntien ja kolmannen sektorin kanssa. Kerhotoimintaa järjestetään sekä sisätiloissa että ns. ulkoilu- / liikuntakehoina. Lisäksi on avointa päiväkotitoimintaa.

Palvelualue jakautuu neljään varhaiskasvatuksen alueeseen. Kunnallisia yksiköitä on yhteensä noin 50, jotka koostuvat usean eri varhaiskasvatustoiminnan kokonaisuudesta ja sijaitsevat fyysisesti eri osoitteissa. Yksityisiä päiväkoteja on myös noin 50.

Esiopetusta sekä täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään joko päiväkotien tai koulujen yhteydessä. Varhaiskasvatuksessa annetaan esiopetuksen perusopetukseen valmistavaa opetusta. Myös yksityiset päiväkodit tuottavat esiopetusta.

Varhaiserityiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluina ovat yksittäisille lapsille laaditut erilaiset tukimuodot lähipäiväkodissa tai alueellisissa integroiduissa erityisryhmissä. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat tukevat lapsia, henkilökuntaa ja perheitä konsultoimalla sekä osallistumalla varhaiskasvatuksen arjen toimintaan.

Varhaiskasvatuksen palvelualue vastaa myös perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisessä. Palvelua tuotetaan sekä kaupungin omana tuotantona että avustamalla eri yhdistysten tuottamaa toimintaa. Toiminta toteutetaan pääsääntöisesti koulujen yhteydessä tai koulun läheisyydessä.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

1.8.2017 käyttöön otetun uuden varhaiskasvatussuunnitelman ja elokuussa 2019 päivitetyn varhaiskasvatussuunnitelman kuntakohtainen käyttöönotto ja siihen liittyvä kehittäminen on edelleen keskeinen varhaiskasvatuksen sisältöä ja laatua ohjaava tekijä. Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa ohjaa sekä valtakunnallinen että Turun kaupungin oma suunnitelma. Iltapäivätoiminnan kysyntä on kasvanut. Lisäksi lähikouluperiaate lisää pienluokilla käyvien lasten määrää lähikouluissa, mikä vaikuttaa myös iltapäivätoiminnan henkilöstöressitarpeen lisääntymiseen.

Uusi varhaiskasvatuslaki astui voimaan 1.9.2018. Merkittävimmät muutokset uudessa laissa ovat valtakunnallisen varhaiskasvatuksen tietovarannon VARDAn käyttöönotto sekä lapsiryhmien henkilökunnan ja päiväkodin johtajien pätevyysvaatimusten sekä henkilöstörakenteen muutos. Kumpikin lain kohta sisältää siirtymäsäännöksiä.

Henkilöstörakenteen muutos tulee huomioida rekrytoinnissa, jotta henkilöstön kelpoisuudet ovat lain mukaiset vuoteen 2030 mennessä. Henkilöstörakenteen muutos tulee vaikuttamaan henkilöstökustannusten lisääntymiseen.

Turkulaisten alle kouluikäisten lasten määrä on ollut vähenevä. Osallistuvuus varhaiskasvatukseen on kuitenkin lisääntynyt. Osallistumisasteen ennustetaan lisääntyvän edelleen maltillisesti lähivuosina.

Viinamäen päiväkodin valmistuminen ajoittuu kevättalveen 2020. Vuorohoidon kysyntä jatkaa kasvamista. Varhaiskasvatuksen palveluverkkosuunnitelma oli syksyn 2019 aikana päätöksenteossa, tilojen suunnittelussa noudatetaan suunnitelmasta tehtyä päätöstä.

Turku on ollut mukana 1.8.2018 – 31.7.2019 toteutettavassa 5-vuotiaiden maksuttoman 20 tunnin varhaiskasvatuksen kokeilussa ja jatkaa kokeilussa toimintavuoden 2019-2020.

Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti 13.6.2018 § 114 ottaa vuoden 2019 alusta käyttöön positiivisen diskriminaation mallin varhaiskasvatuksessa. Turun kaupunki on myös saanut valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen positiivisen diskriminaation kehittämiseen.

Kaupunginvaltuuston 11.11.2019 päätöksen mukaisesti palvelualueelle kohdistuu vuonna 2020 muutostoimenpiteitä, jotka on erikseen kirjattu toimialan vuoden 2020 strategiseen sopimukseen.

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0-6 -vuotiaiden määrä (vuoden lopussa)	12 061	12 034	12 106	12 197	12 301	12 432
Päiväkodit	4 965	5 034	5 084	5 130	5 150	5 150
Palvelusetelit päiväkodeissa	2 138	2 287	2 330	2 380	2 400	2 400
Esiopetus	1 176	1 168	1 280	1 280	1 300	1 300
Esiopetuksen valmistava opetus	104	126	130	130	130	130
Hankittu esiopetus	213	243	250	250	250	250
Perhepäivähoito	190	164	130	130	120	120
Ryhmä- ja perhepäivähoidon palvelusetelit	37	41	50	70	90	90
Muu varhaiskasvatus / kerhot ja puistot	431	339	300	300	300	300
Kotihoidon tuki	1 791	1 656	1 600	1 570	1 570	1 570

Yksityisen hoidon tuki yhteensä	331	276	230	200	200	200
7-8 -vuotiaat	3 320	3370	3 403	3 483	3 476	3 519
Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta / kaupungin oma tuotanto	1 040	1 140	934	1 000	1 020	1 120
Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta / avustettu toiminta	1 270	1 150	1 246	1 270	1 300	1 300

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Kuntakohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman ja perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelman jalkauttaminen ja siihen liittyvän johtamis- ja toimintakulttuurin kehittäminen ovat keskeisiä sisältöä ja laatua ohjaavia tekijöitä.

1. Johtaminen
  - 1.1. Johtamisjärjestelmää kehitetään tavoitteena yhdessä ohjautuvat asiantuntijaorganisaatiot
2. Osaaminen
  - 2.1. Henkilöstön osaamista kehitetään vastaamaan vasun tai toimintasuunnitelman vaatimuksiin
3. Pitkäjänteinen kehittäminen ja suunnitelmien toimeenpanon tuki
  - 3.1. Kehittäminen perustuu pitkäjänteiseen, luottamukseen nojaavaan yhteistyöhön, toimijoiden välillä on jatkuva vuoropuhelu
4. Yksilöllinen kasvu- ja oppiminen, lapsen tuki
  - 4.1. Varhaiskasvatus ja aamu- ja iltapäivätoiminta antaa kaikille lapsille mahdollisuuden laadukkaaseen ja pedagogisesti tarkoituksenmukaiseen varhaiskasvatukseen ja toimintaan
5. Varhaiskasvatus ja aamu- ja iltapäivätoiminta hyvinvoinnin edistäjänä
  - 5.1. Varhaiskasvatus ja aamu- ja iltapäivätoiminta osana yhteisöä

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020 muutoksin	Toteutunut 30.6.2020	Ennuste 31.12.2020
Tulot	7 594	7 456	7 511	3 340	7 123
Menot	102 186	105 111	109 515	54 199	107 022
Netto	-94 592	-97 655	-102 004	-50 859	-99 900

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TP 2018	TP 2019	TA 2020 muutoksin	Toteutunut 30.6.2020	Ennuste 31.12.2020
Htv	1329,5	1 397,2	1437	1 418,7	1 437
Palkat ja palkkiot, 1.000 €	42 804	45 181	45 051	23 123	44 756
Sijaistus, %	40,0	42,2	34,0	44,6	45
Sairauspoissaolo, %	5,3	5,4	4,9	6,9	6,5

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Operatiiviset tavoitteet

Strategisesta sopimuksesta johdetut tavoitteet

Strategisen sopimuksen tavoite (viite)	Strategisen linjauksen tunnus/ alatavoite	Palvelualueen tavoite	TA 2020 mittari	Toteutunut 30.6.2020	Ennuste 31.12.2020	Mittarin seuranta-väli	Vastuuyksikkö
2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla	Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä suunnitellusti johdettulla riittävällä täydennyskoulutuksella ja kannustamalla uusien toimintatapojen löytämiseen.	Henkilöstön osaamista kehitetään vastaamaan vasun ja toimintasuunnitelman vaatimuksiin	Täydennyskoulutussuunnitelman toteutuminen			Kerran vuodessa	Palvelualuejohtaja ja päälliköt sekä lähijohtajat
		Johtamisjärjestelmää kehitetään tavoitteena yhdessä ohjautuvat asiantuntijaorganisaatiot	Kehityskeskusteluiden toteutuminen			Kerran vuodessa	Lähijohtajat

2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä	Koulutus- ja kulttuuripalveluissa digitaalisia ympäristöjä hyödynnetään tehokkaasti.	Varhaiskasvatus ja aamu- ja iltapäivätoiminta osana yhteisöä, laaditaan suunnitelma nivel-dynnytyöstä ja lapsen tuen osalta.	Suunnitelma laadittu	Nivelvaiheen pilottihanke käynnissä He-pokullan koulussa ja päiväkodissa. Poikkeuksellinen kevät ei mahdollistanut suunnitelman toteutusta	Toteutuu	6 kk	Palvelu-aluejohtaja, suunniteluja ja kehittäminen
		Iltapäivätoiminta tarjoaa kaikille tasa-arvoiset vapaa-ajanviettomahdollisuudet koulupäivän jälkeen. Suunnitelman laadinta yhteistyöstä eri toimijoiden kanssa.	Suunnitelma laadittu	Suunnitelmaa ei ole laadittu. Poikkeuksellinen kevät ei mahdollistanut suunnitelman laadintaa – toteutettu normaalia toimintaa	Valmistelu käynnissä	6 kk	Palvelupäällikkö, aamu- ja iltapäivätoiminta
2.2.5 Varhaiskasvatuksen palvelujen asiakaslähtöisyyttä kasvatetaan laajentamalla yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa	Kaupunki huolehtii päivähoitotarjonnan kattavuudesta ja varhaiskasvatuksen laadusta.	Päiväkotien täyttöaste tavoite on 100 % ja tuottavuuden lisääminen	Täyttöaste			Kerran vuodessa	Palvelu-aluejohtaja
2.2.5 Varhaiskasvatuksen palvelujen asiakaslähtöisyyttä kasvatetaan laajentamalla yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa	Varhaiskasvatuksen yhteistyötä neuvoloiden ja ennaltaehkäisevän perheyön kanssa lisätään.	Laaditaan suunnitelma asiakkuuksien hallinnan ja palveluiden hallinnan kehittämiseksi lapsiperheiden näkökulmasta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Suunnitelman laadintaan osallistuminen			Kerran vuodessa	Palvelu-aluejohtaja
2.2.6 Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan ja Ammatikorkeakoulun	Kaupungin oman varhaiskasvatuksen yksikkökoko kasvatetaan 100 –	Palveluverkkosuunnitelman toteuttaminen	Vuodelle 2020 suunnitellut toimenpiteet ovat toteutuneet			Kerran vuodessa	Palvelu-aluejohtaja

toimipisteverkkoja tiivistämällä	140 hoitopaikan yksiköihin.						
2.2.8 Tulevaisuuden osaamis pääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoisista yleissivistävää koulutusta	Tehostetun ja erityisen tuen oppilaille mahdollistetaan opiskelu myös lähikoulussa.	Varhaiskasvatus antaa kaikille lapsille mahdollisuuden korkeatasoiseen, laadukkaaseen ja pedagogisesti tarkoituksenmukaiseen varhaiskasvatukseen. Kielitietoisessa varhaiskasvatuksessa tiedostetaan, että kielet ovat läsnä jatkuvasti ja kaikkialla. Henkilöstö ymmärtää kielen keskeisen merkityksen lasten kehityksessä ja oppimisessa, vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan kuulumisessa.	Toteutuu Seuranassa hyödynnetään kehittävän palautteen tuloksia.			kerran vuodessa	Lähijohtajat
		Varhaiskasvatus osana STEAM – hanketta. Varhaiskasvatuksessa kehitetään uusia digitaalisia ratkaisuja, opetusmateriaaleja ja oppimisympäristöjä.	Toteutuu Seuranassa hyödynnetään kehittävän palautteen tuloksia.			kerran vuodessa	Lähijohtajat
Lisätietoja:							

Muut operatiiviset tavoitteet

Tavoitteen peruste (=mistä tavoite on johdettu, esim. ohjelma tai normi)	Palvelualueen tavoite	TA 2020 mittari	Toteutunut 30.6.2020	Ennuste 31.12.2020	Mittarin seuranta-väli	Vastuuyksikkö
2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja Smart and Wise Turku - Palvelujen ohjaus ja digitaaliset palvelut	Palveluohjaus antaa huoltajille monikanavaisesti tietoa varhaiskasvatuspalveluista, jotta huoltajilla on riittävästi tietoa palveluista kun he tekevät päätökset koskien lapsensa palvelua.	Sähköisten järjestelmien parempi ja laajempi hyödyntäminen osana Turun kaupungin laajempaa sähköisten palvelujen kehittämistä ja osallistuminen yhteispalvelupisteen toteuttamiseen	Aktiivinen käyttö toteutuu	Palveluohjaus toimii Kauppatorin Monitorissa	6 kk	Palvelupäällikkö, asiakkuudenhallinta
2.2.5 Varhaiskasvatuksen palvelujen asiakaslähtöisyyttä kasvatetaan laajentamalla yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa	Palvelusetelin laajentaminen yksityiseen perhepäivähoitoon	Palveluseteli on käytössä myös perhepäivähoidossa vuoden loppuun mennessä.	Ei toteudu, koulutuksia ja perehdyttämistä ei toteutettu poikkeustilanteessa	Toeuteuu, mikäli poikkeusoloissa mahdollista	6 kk	Palvelupäällikkö, asiakkuudenhallinta
	Kehitetään yksityisen palvelutuotannon lakisäätöistä ohjausta, neuvontaa ja valvontaa Alueellisen yhteistyön kehittäminen varhaiskasvatuksen eri toimijoiden kesken	Toimintasuunnitelman laadinta ja toiminnan toteuttaminen suunnitellusti	Suunnitelmaa ei ole laadittu	Sääntökirjan päivittäminen ja osallistuminen yhteistyöhankkeeseen, jossa sääntökirja päivitetään.	6 kk	Aluepäälliköt
	Valvontaviranomaisten yhteistyön kehittäminen – kaupunki ja avi		Avin uudet ohjeet käytössä, yhteistyö toteutuu	Toteutuu		

4.2 Projektit

Hanke	Projekti	Budjetti	Hyötytavoite/ (business case)	Yleinen tilannekuva	Tilanneyhteenveto
	Lukutaidon ja lukemisen kulttuurin edistäminen varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja alkuopetuksessa				Keväällä 2020 saadussa rahoituspäätöksessä budjettia leikattiin rajusti, mistä syystä projekti joudutaan vetämään läpi yhden palkattavan lukukoordinaattorin kanssa. Lukukoordinaattori aloittaa työt 10.8.2020.
	Pois poikkeusoloista: varhaiskasvatus				
	Positiivinen diskriminaatio varhaiskasvatuksessa				Hanke etenee (muutos)suunnitelmien mukaisesti ja erittäin hyvin tavoitteiden mukaisesti perhepäivähoidon ja varhaiskasvatuksen perhetyön osalta. Päiväkotihankkeen osalta on ollut suuria vaikeuksia rekrytoida varhaiskasvatuksen opettajia. Hankkeeseen voidaan rekrytoida myös ei-kelpoisia opettajia ja uudet rekrytoinnit on tarkoitus tehdä elokuussa 2020.
	Prata svenska - kielikylpyruotsia				Korona pandemian takia keväälle 2020 suunniteltu osallistuminen kielikylpyopettaja päiville Vaasaan peruuntui ja siirtyi syksyille. Koronan takia myös keväälle suunnitellut ns. hankepäivät peruuntui. Kevään aikana on vierailtu Cygneauksen eskikoulussa ja tehty materiaaleja kielikylpyopetus materiaaleja.
	Tasa-arvo vaka2020				Projektille on saatu myönteinen rahoituspäätös. Päätöksessä budjettia leikattiin vain hieman (palvelut ja muut menot). Avustusta voi käyttää vain ryhmissä toimivien henkilöstön palkkaamiseen.
	Varda				25.6.2020: Projekti on myöhästynyt. Henkilöstön tietojen tallennuksen on tarkoitus alkaa 1.9.2020. Lasten tietojen siirto on käynnissä ja on jatkuvaa. Maksupäätökset siirtyivät järjestelmään tammikuusta 2020. Yksityisen varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten tietojen siirto on viivästynyt ja odottaa järjestelmätoimittajan valmiutta siirtoihin.
Sito/STEAM Turku	Digiä, liikettä ja ilmiöitä				Kevään 2020 poikkeustilasta johtuen projekti sai ns. automaattisesti jatkoaikaa vuoden 2020 loppuun. Projektiin tehtiin myös pienimuotoinen muutoshakemus budjetin suhteen. Muutos hyväksyttiin esitetyn mukaisesti. Päiväkotien hankinnat on suurimmaksi osaksi saatu tehtyä, joitain hankintoja tullaan tekemään vielä syksyllä 2020. Syksyllä 2020 projektin tuotoksia saadaan tuotettua tehostetusta ja tuodaan ne esille mm. projektin blogiin.

Hanke	Projekti	Budjetti	Hyötytavoite/ (business case)	Yleinen tilannekuva	Tilanneyhteenveto
Sito/Tieto- ja viestintä- teknologian opetus- ja ohjauksen kehittä- minen	Teknovärkäilyä varhaiskasva- tukseen (Innokas)				Hankkeen toiminta Turussa päättynyt.
Sito/Tieto- ja viestintä- teknologian opetus- ja ohjauksen kehittä- minen	Varhaiskasvatuksen Opeka				Verkkopalvelun kehitystyö on kuntien osalta valmis ja palvelun tekninen toteuttaja/ylläpitäjä Tampereen yliopiston TRIM-tutkimuskeskus vastaa palvelun viimeistelystä, mikä valmistuu 30.6.2020 mennessä. Valtakunnallisesti työkalu on käytettävissä syksyllä 2020. Turussa se voidaan ottaa käyttöön jo sitä ennen.

5 Tunnusluvut

5.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Toteuma 30.6.2020	Ennuste 31.12.2020	Seuranta- väli
Kunnallisen päiväkotihoidon hinta Kuusikkovertailussa € / laskennallinen lapsi	T/T	10 517	11 194	10 500	Tieto valmistuu kesällä 2021 vuoden 2020 osalta		Vuosittain kesäkuussa / elokuussa Kuusikkovertailun valmistuttua

Tunnusluvun tyyppi: V= Volyyymi; L/V=Laatu/vaikuttavuus; S/P=Saataavuus/peittävyys; T/T=Tuottavuus/taloudellisuus